

1. В кой ред е допусната правописна грешка?

- А) Нато, свещенодействие, успокоение
- Б) живели, да съберат, район
- В) местност, островръх, яркочервен
- Г) оттенък, Западни Родопи, кандидатпрезидентски

2. Къде всички думи са изписани правилно?

- А) излишък, вирус, недвусмиленно
- Б) фоерверк, блискоизточен, Горни Лом
- В) бомбандировка, нездрав, одухотворен
- Г) отръсквам, неин, псевдоучен

3. В кое изречение НЕ е допусната правописна грешка?

- А) Човек трябва да развива своя потенциал през целия си живот.
- Б) Комформизмът е едно негативно явление в обществения живот.
- В) Под предтекст, че бърза, той пресече въпросите ми и си тръгна.
- Г) Често се двоумя и трудно вземам решения по важни въпроси.

4. От всяка маркирана двойка запишете правописно коректната дума.

- А) На месните/местните избори за кмет спечели кандидатът на опозицията.
- Б) Моля, сложете си светлоотразителните/светло отразителните жилетки!
- В) Вчера пред образователното/Образователното министерство имаше протест.
- Г) Подозирам, че моите/моите приятели няма да приемат предложението ми.

- А)
- Б)
- В)
- Г)

5. Препишете изречението, като поправите допуснатата граматична грешка.

Въпроса го зададох на двамата представители на фирмата, чийто продукти бяха иззети от кварталния магазин.

.....
.....

6. В кое изречение НЕ е допусната граматична грешка?

- А) Не вижда неговите грешки, а постоянно изтъква чуждите.
- Б) Поглеждайки назад в миналото, да не забравяме уроците му.

- В) Господине, лекувал ли сте се някога в нашата болница?
- Г) Младият музикант е първия носител на новоучредената награда.

7. Колко граматични грешки има в изречението:

Винаги ме е удивлявал факта, че някога хората са отивали на смърт за идеалите им, а днес трудно рискуваме – не живота си, не хляба си дори – за да кажем истината.

- А) една
- Б) две
- В) три
- Г) четири

8. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

- А) След като си починах написах домашната работа и по математика.
- Б) Със сладко ли предпочиташ палачинките, или със сирене?
- В) В случай че не знаеш, да ти кажа, че срокът за кандидатстване изтече.
- Г) Беше облечена с рокля, избеляла от пране, и с обувки на бос крак.

9. В коя позиция запетаята е излишна?

Навремето Апостол Карамитев ми разказваше, че, (А) когато отишъл за пръв път на театър, (Б) имал чувството, че актьорът, (В) който играел главната роля, (Г) гледа само него и играе само за него.

.....

10. В кое изречение има пунктуационна грешка?

- А) Човек израства като постоянно опитва нови неща и се учи от грешките си.
- Б) На съботния пазар се продават всякакви неща: храни, стоки за бита, животни.
- В) Започнеш ли да спортуваш, резултатите няма да закъснеят.
- Г) Според мен заглавието на тази статия е подвеждащо.

11. В кое изречение НЯМА лексикална грешка?

- А) Тези кожени образувания не са опасни, но трябва да се наблюдават.
- Б) Той я притегли към себе си, вгледа се в очите ѝ и я целуна.
- В) Шансът да попаднеш в задръстване, е много голям.
- Г) Загубата на мирис е един от симптомите на коронавирусната инфекция.

12. Кой мотив НЕ присъства в нито една от творбите: „Аз искам да те помня все така“, „Колко си хубава!“ и „Посвещение“?

- А) мотивът за раздялата
- Б) мотивът за общия път
- В) мотивът за прошката
- Г) мотивът за обсебването

13. Кой образ е част от художествения свят на „Посвещение“?

- А) косите, пълни с електричество
- Б) тръпнещите на хълма дървеса
- В) студените тавански нощи
- Г) мрежите на прилепите в мрака

14. В какво НЕ намира утеха лирическият Аз на Димчо Дебелянов в „Аз искам да те помня все така“?

- А) в спомена за любимата
- Б) в несъкрушимата вяра
- В) в светостта на любовта
- Г) в споделеността на чувството

15. Кое е онова пагубно нещо за любовта, от което лирическият Аз от „Колко си хубава!“ се страхува? Посочете НЕВЯРНОТО.

- А) бракът
- Б) ревността
- В) рутината
- Г) сигурността

16. Кой от описателните изрази отговаря на жанровите особености на „Аз искам да те помня все така“?

- А) възхвала, възторг, оптимистично чувство
- Б) загадъчност, зловещо предчувствие, баладично звучене
- В) меланхолия, скръбни тонове, усещане за безнадеждност
- Г) полюсни състояния, драматизъм, трагична развързка

17. Защо героите от „Спасова могила“ на Елин Пелин нощуват на открито край параклиса на Спасовден?

- А) защото всички болни правят така
- Б) защото не вярват в медицината
- В) защото са суеверни и отчаяни
- Г) защото вярват в Божията милост

18. Кое НЕ е характерно за *молитвата* на Атанас Далчев?

- А) съкровена изповед на мислещия човек
- Б) сходство с каноничната християнска молитва
- В) вик за човечност, простота, съпричастност
- Г) израз на загубената радост от живота

19. Посочете със свои думи един пример от стихотворението „Вяра“ на Никола Вапцаров, който е показателен за *диалогичността* на творбата.

.....

20. Запишете буквата, след която е дадено заглавието на литературната творба, а срещу нея – номера на твърдението, което се отнася за съответната творба.

- А) „Спасова могила“
- Б) „Молитва“
- В) „Вяра“

1. Представя вярващия човек като борбен и несъкрушим.
2. Поставя проблема за невинната жертва.

3. Съдържа идеята, че стойността на живота не се измерва с годините.

.....

21. На празното място запишете името на автора, за чиято творба се отнасят думите:

Кулминационният момент в творбата е спонтанно изразеното съкровено желание на Аза да опази любовта си в драматичните ситуации на изпитание, да я защити от житейските предизвикателства.

22. В текст от 4 – 5 изречения обяснете каква е художествената роля на предсмъртното видение на Монката от разказа „Спасова могила“.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Прочетете текста, запознайте се с информацията от снимката (навигатор на критичния читател) и изпълнете задачите към тях (от 23. до 30. включително).

Текст

Фалшивите новини са вид **мистификация**, умишлено разпространение на неверни слухове или на неверни сведения устно, чрез новинарски или социални медии с цел подвеждане на аудиторията, като авторите им получават финансови или политически облаги. Това са новини, които са изцяло измислени, за да излъжат аудиторията. Целта може да е увеличаване на посещаемостта на сайтове, гледаемостта или слушаемостта на телевизионно или радиопредаване и съответно реализиране на печалба от реклама и др. подобни.

Често използват привличащи погледа заглавия или изцяло измислени новинарски истории, за да се увеличи четимостта и споделянето. Печели се по подобен начин на кликбейта и се разчита на приходи от реклами независимо от истинността на публикуваната статия. Лесният достъп до приходи от реклами, увеличаването на политическото напрежение и популярността на социалните медии, особено Фейсбук, са въввлечени в разпространението на фалшиви новини.

Фалшивите новини не са от днес. Такива примери има още от римско време. Например през 1 век пр.н.е. Октавиан Август провежда дезинформационна кампания срещу Марк Антоний, която приключва с неговото самоубийство.

Пандемията през последните две години породи информационна криза в световен мащаб заради липсата на диалог по всички сложни и важни теми, които иначе

подминаваме. Страхът работи, когато няма информация. Промяната в мисленето заради дигитализацията е по отношение на търсенето – хората станаха по-търсеци, искащи информация сега и веднага. И ако няма кой да запълни, да отговори на това търсене, идват фалшивите новини. Когато отсъстват експерти, на тяхно място се чуват субективни и емоционални мнения, които е лесно да бъдат последвани и да повлияят на общественото мнение.

2. Навигатор на критичния читател

КАК ДА РАЗПОЗНАВАМЕ ФАЛШИВИТЕ НОВИНИ

 <p>КОЙ Е ИЗТОЧНИКЪТ Кой е сайтът, който стои зад него, не се ограничавай със статията.</p>	 <p>ЧЕТИ ПО-НАДОЛУ Заглавията са скандални, за да генерират кликове. Виж текста.</p>
 <p>ПРОВЕРКА НА АВТОРА Потърси повече информация за автора. Истински ли е или не?</p>	 <p>ИЗТОЧНИЦИ? Кликни върху връзките, прецени дали подкрепят тезите на автора.</p>
 <p>ПРОВЕРИ ДАТАТА Пускането на стари истории не означава, че са актуални днес.</p>	 <p>МАЙТАП ЛИ Е? Ако е прекалено скандално, може да е сатира. Проучи автора.</p>
 <p>ПРОВЕРКА ЗА ОБЕКТИВНОСТ Оказат ли влияние собствените ти знания върху обективния поглед?</p>	 <p>ПОПИТАЙ ЕКСПЕРТИТЕ Попитай някой специалист по темата и направи проверка сам.</p>

 International Federation of Library Associations and Institutions

23. От коя социокултурна сфера е текстът?

- А) естетическата сфера
- Б) битовата сфера
- В) медийната сфера
- Г) институционалната сфера

24. Кое твърдение е вярно едновременно според текста и информацията от навигатора?

- А) Много често чрез заглавията на материалите се цели генериране на трафик.
- Б) Фалшивите новини са феномен на съвременното общество.
- В) Новини, които заиграват с емоциите на хората, лесно се разпознават като фалшиви.
- Г) Стари публикации може да се използват в удобен по-късен момент с цел манипулация.

25. С коя дума може да се замени откритата с по-тъмен шрифт дума *мистификация* в текста?

- А) комуникация
- Б) измама
- В) игра
- Г) информация

26. Каква е комуникативната цел на текста?

- А) да облагороди читателя емоционално и естетически
- Б) да регулира нормативно проблема с фалшивите новини
- В) да коментира актуални казуси от ежедневието
- Г) да даде информация за същността на явлениято

27. Какъв метод за разпознаване на фалшивите новини липсва в навигатора?

- А) търсене на информация от специалисти
- Б) използване на приложение за разпознаване на фалшиви новини
- В) проверка на връзките и източниците, които авторът посочва
- Г) по-внимателно проучване на сайта, на който е качена статията

28. Коя от изброените промени в обществените нагласи НЕ е следствие от пандемията според текста?

- А) Хората се страхуват и търсят повече информация.
- Б) Търсенето на повече информация поражда информационна криза.
- В) Хората са склонни да вярват на фалшиви новини.
- Г) Често фалшивите новини запълват информационния вакуум.

29. Запишете с една дума какви други, освен финансови интереси, се обслужват чрез фалшивите новини?

.....

30. С 4 – 5 изречения обяснете как разбирате подчертаното в текста изречение *Страхът работи, когато няма информация.*

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

Прочетете отново текста и информацията от навигатора и изпълнете задачите от 31. до 34. включително.

31. Запишете коя е общата тема на двата източника на информация.

.....

32. Кой показател за разпознаване на фалшиви новини се проверява чрез степента на влияние на нашите знания по темата?

.....

33. Формулирайте и запишете микротемите на текста.

1.
2.
3.
4.

34. Запишете пароним на думата *кампания*, употребена в третия абзац на текста.

.....

35. За всяко празно място изберете най-уместната от думите, предложени под текста, и я запишете.

Когато Максим Иванов за пръв път подхвърля на баща си Стефан идеята да (А) Атлантическия океан с гребане, нито един от двамата не смята, че е (Б).

Така започва историята на Neverest: гребна лодка, която Стефан и Максим Иванови започват да си сглобяват сами през септември 2018 г. в опит да прекосят Атлантическия океан. Отнема им повече от година, за да излязат в открито море, и още над три месеца, за да (В) разстоянието от португалския град Портимао до Барбадос.

Иванови от самото начало искат да обвържат експедицията си с някаква (Г).

- А) преплува, преплава, премине
- Б) допустимо, реално, възможно
- В) преодолеят, скъсят, измерят
- Г) мисия, кауза, цел

36. Запишете правилните ФОРМИ на думите, поставени в скоби.

А) Членуване

(Живот) си виждам разбъркан, каквато беше разбъркана работилницата на баща ми подир оня трагичен ден.

Б) Местоимения

Фирмата търси експерт, на (който/когото) да възложи изготвянето на документацията по проекта.

Момичето поздрави учтиво, но никой не отговори на (нейния/неговия) поздрав.

В) Учтива форма

Госпожо, допуснат(а/и) сте до втория етап на конкурса на базата на документите, които сте (подала/подали) в деловодството.

37. В текста са пропуснати ЧЕТИРИ препинателни знака. Препишете текста, като поставите пропуснатите знаци.

В Рим казват, че „не може всички да сме като Катон“. Коего означава, че малцина имат неговото нечовешко упорство и смелост. Друг начин по който може да се тълкува изразът е, че не на всеки е предопределена бляскава слава. Съвременните философи използват понятието морален късмет – как епохата, в която сме родени и ситуациите, в които се озоваваме, обуславят доколко героично ще постъпваме.

„Изкуството да живееш“, Р. Холидей, Ст. Ханселман

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Прочетете творбата „Изхаби се тази любов“ на Борис Гуляшки и изпълнете задачите към нея (38. и 39. задача).

Изхаби се тази любов. Като стара стена се изрони.
Изцапа се цялата, напука се цялата, милата.
Не издържат вече нейните стари подпори.

Вратите – затваряни кротко – ронят парчета мазилка.
Духа в тази любов. Застоиш ли се, ще измръзнеш в нея.
Пукат ставите. Ревматично е. Как се издържа
без светлината на слънцето, което навънка беснее,
щом то не стига до нея, щом вътре в нея е тъмно.
Тъй се радвах на тази любов, че е станала с мене.
Тръгвах към нея на пръсти. Ей така, да не я разтревожа,
да не би да усети още по стълбите, клетата,
че, изглежда, всеки за всеки е само една невъзможност.
Изхаби се тази любов. А пък, бога ми – хубава беше!
Съвсем се напука, изрони се – ех, защо тъй небрежно живеем!
Засега да не бутаме нищо. Засега да не палим и свещи.
Ако се срути, който е вътре, ще остане завинаги в нея.

38. С ДВА ЦИТАТА от текста подкрепете твърдението, че изхабената любов оставя след себе си усещане за неуют.

.....
.....

39. Със СВОИ ДУМИ или С ЦИТАТИ запишете ДВА ПРИМЕРА за това, че любовта е била дом за лирическият човек.

.....
.....

40. Свържете:

заглавието на всяка от творбите с нейния жанр

А) „Спасова могила“	поема
Б) „Аз искам да те помня все така“	разказ
	повест
	елегия

изразното средство със съответния пример

В) „колко си ти пясъчна“	анафора
Г) „бих ревнал от болка
като ранена
в сърцето пантера“	метонимия
метафора
сравнение

41. Напишете интерпретативно съчинение на тема *Любовта – недосънуван сън* в „Аз искам да те помня все така“ на Димчо Дебелянов

или

Напишете есе по житейски проблем на тема *Обезвереният човек е като птица без крила*.

